

26 ΦΕΒ. 2016

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΤΜΗΜΑ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 2131
FAX : 210-344 3245
D

**Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός προτεραιότητας:**

**Μαρούσι, 25-02-2016
Αριθμ.Πρωτ. 33082/Φ1 ΕΞ
18866εισ.**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
✓ - Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Υπουργεία:
- Εσωτερικών & Διοικητικής
Ανασυγκρότησης
- Δικαιοσύνης, Διαφάνειας &
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
(Γραφεία κ. κ. Υπουργών)
2. Βουλευτή κ.
- Δημαρά Γιώργο
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 2863/02-02-2016»

Απαντώντας στην Ερώτηση 2863/02-02-2016, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Δημαράς Γιώργος σχετικά με τα μέτρα πρόληψης του φαινομένου της ομοφοβίας, σας κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Η αντιμετώπιση των φαινομένων σχολικής βίας, εκφοβισμού ή διακρίσεων στο σχολείο επιχειρείται με ένα σύνθετο πλέγμα δράσεων πρόληψης-ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και επιμόρφωσης των μελών της σχολικής κοινότητας (μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων), καταγραφής και μελέτης των επιμέρους διαστάσεων του σχολικού εκφοβισμού και των επιπτώσεών του, έγκαιρης παρέμβασης, καθώς και δημιουργίας υποστηρικτικών δομών για όλα τα σχολεία.

Σε επίπεδο πρωτογενούς πρόληψης, κυρίαρχη θέση κατέχει η επίτευξη στόχων που αφορούν στην ανάπτυξη των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών μέσω της συστηματικής διδασκαλίας και ένταξής τους στο Πρόγραμμα Σπουδών. Όπως αναφέρεται στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) (ΦΕΚ 303/τ.Β'/13-3-2003) «Η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να διαμορφώνει συνθήκες που προάγουν τις αξίες της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ειρήνης και της ελευθερίας». Κύριοι άξονες αυτής της προσπάθειας που διατρέχουν τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών ως γενικές αρχές της εκπαίδευσης είναι, μεταξύ άλλων, η φυσική, ψυχική και κοινωνική ανάπτυξη του μαθητή και η ευαισθητοποίηση σε

θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παγκόσμιας ειρήνης και η διασφάλιση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Στο πλαίσιο αυτό, η αποδοχή και ο σεβασμός του «εαυτού» και του «άλλου», ο σεβασμός της ετερότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες, εντάσσονται οργανικά και προωθούνται στο Πρόγραμμα Σπουδών όλων των τάξεων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης: διαχέονται στα επιμέρους Προγράμματα Σπουδών των διαφόρων μαθημάτων και των αντίστοιχων σχολικών εγχειριδίων, εξειδικεύονται μέσω διαθεματικών δραστηριοτήτων και Σχεδίων Εργασίας στην Ευέλικτη Ζώνη και διδάσκονται στο πλαίσιο ενιαίων ανεξάρτητων «διαθεματικών» αντικειμένων όπως η «Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή», τα «Στοιχεία Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών», η «Μελέτη του Περιβάλλοντος, το «Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη», η «Σχολική και Κοινωνική Ζωή».

Ενδεικτικά αναφέρεται το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της «Κοινωνιολογίας» της Γ' Λυκείου, όπου περιλαμβάνονται κεφάλαια που αφορούν στην παραβατικότητα, την εγκληματικότητα, την ετερότητα, τις διαπολιτισμικές σχέσεις και τις διακοινωνιακές σχέσεις, καθώς και τα Προγράμματα Σπουδών των μαθημάτων Πολιτικής Παιδείας (Α', Β' Λυκείου), Βασικές Αρχές Κοινωνικών Επιστημών (Β' Λυκείου), Ιστορία Κοινωνικών Επιστημών, όπου περιλαμβάνονται κεφάλαια που αφορούν στα δημοκρατικά δικαιώματα των πολιτών.

Προς την ίδια κατεύθυνση, τα νέα Προγράμματα Σπουδών για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση που ολοκληρώθηκαν στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «Νέο Σχολείο (Σχολείο 21^{ου} αιώνα)-Νέα Προγράμματα Σπουδών» από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), δίνουν έμφαση στην απόκτηση από τους μαθητές δεξιοτήτων και λειτουργικών μοντέλων συμπεριφοράς αναγκαίων στην καθημερινότητα των παιδιών στην ομάδα, αλλά και ενός πλήρους φάσματος κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, που είναι σημαντικές για τη συνύπαρξή τους μέσα σε ομάδες. Επιπροσθέτως, οι οδηγίες προς τον εκπαιδευτικό (Οδηγοί για τον Εκπαιδευτικό), εστιάζουν, μεταξύ άλλων, στο σεβασμό απέναντι στην ετερότητα των μαθητών, στη δημιουργία ενός ασφαλούς κλίματος διαλόγου στο πλαίσιο της τάξης, καθώς επίσης και στην ανάπτυξη διαφοροποιημένης παιδαγωγικής προσέγγισης με στόχο την ανάδειξη και αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας στο πλαίσιο του σχεδιασμού μαθησιακών εμπειριών για το σύνολο των μαθητών της τάξης.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του σχεδιασμού και της υλοποίησης Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων (Αγωγής Σταδιοδρομίας, Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Πολιτιστικών Θεμάτων, eTwinning και ERASMUS+) το ΥΠ.Π.Ε.Θ. με σχετική εγκύκλιο (Αρ. Πρωτ.178852/ΓΔ4/6-11-2015) προς τα σχολεία Α'/θμιας και Β'/θμιας Εκπαίδευσης προτείνει, μεταξύ άλλων, ως ενδεικτικούς θεματικούς άξονες ανάπτυξης δραστηριοτήτων τα «Ανθρώπινα δικαιώματα και αξίες», τα «Δικαιώματα του Παιδιού» και τα «Ζητήματα Ταυτότητας και Ενσωμάτωσης». Τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επίκαιρων θεμάτων που απασχολούν τους μαθητές στο πλαίσιο της κριτικής διάστασης της εκπαίδευσης, με κυρίαρχες τις έννοιες της κοινωνικής δικαιοσύνης, αλληλεγγύης, δημοκρατίας, διαπολιτισμικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επίσης, αναφορικά με τις δράσεις του ΥΠ.Π.Ε.Θ. για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σχολικής βίας, προχώρησε σε μία σειρά θεσμοθέτησης δομών και υλοποίησης εν λόγω δράσεων, οι οποίες έχουν ως στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σχολικής βίας, εκφοβισμού και κάθε είδους διακρίσεων. Συγκεκριμένα, υλοποίησε τις Πράξεις «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού για τα σχολικά έτη 2013-2014 και 2014-2015». Στο πλαίσιο των συγκεκριμένων δράσεων το ΥΠ.Π.Ε.Θ. ανέλαβε, με την υπ' αρ. πρωτ. 159704/Γ7/17-12-2012 Υπουργική Απόφαση, την πρωτοβουλία δημιουργίας Παρατηρητηρίου για την Πρόληψη της Σχολικής βίας και του Εκφοβισμού σε κεντρικό επίπεδο. Αποστολή του Παρατηρητηρίου, όπως ορίζεται στη σχετική Υπουργική Απόφαση, είναι, αφενός, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων για την πρόληψη της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού και, αφετέρου, η καταγραφή, μελέτη και διοχέτευση προς διαχείριση σε πιστοποιημένους φορείς περιστατικών σχολικής βίας, εκφοβισμού και διακρίσεων.

Επιπροσθέτως, το ΥΠ.Π.Ε.Θ. με σχετική εγκύκλιο (Αρ. Πρωτ. 4077/28-4-2014) προέβη στη δημιουργία «Δομής Ενημέρωσης, Επιμόρφωσης, Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Φαινομένων Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού», η οποία αποτελείται από την Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (ΚΕΕ) με κύρια αρμοδιότητα την εποπτεία και το συντονισμό του δικτύου πρόληψης και αντιμετώπισης της σχολικής βίας, του εκφοβισμού, της ξενοφοβίας, του ρατσισμού, του χουλιγκανισμού, της ομοφοβίας, των δικαιωμάτων του παιδιού και γενικότερα της οργάνωσης του Δημοκρατικού Σχολείου (προσφάτως ανασυγκροτήθηκε με σχετικό ΦΕΚ 7/13-1-2016), καθώς και τις Επιτροπές Συντονιστών Δράσεων Πρόληψης (ΕΣΥΔΠ), μία για κάθε Περιφερειακή Διεύθυνση ΠΕ και ΔΕ, τις Περιφερειακές Ομάδες Δράσεων Πρόληψης (ΠΟΔΠ), οι οποίες ορίζονται σε επίπεδο Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, και τις Ομάδες Δράσεων Πρόληψης (ΟΔΠ), οι οποίες έχουν συσταθεί σε κάθε σχολική μονάδα Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο υλοποίησης των Πράξεων «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού για τα σχολικά έτη 2013-2014 και 2014-2015» για πρώτη φορά οι εκπαιδευτικοί καταρτίστηκαν, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν φαινόμενα σχολικής βίας και εκφοβισμού, μέσω των δύο κύκλων της εξ αποστάσεως, ασύγχρονης επιμόρφωσης. Στο πλαίσιο της επιμορφωτικής διαδικασίας, οι εκπαιδευτικοί ενημερώθηκαν για επιστημονικές προσεγγίσεις, δράσεις και καλές πρακτικές που δύνανται να αναπτυχθούν μέσα στη σχολική κοινότητα και οι οποίες καθιστούν τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας ικανά να αντιμετωπίζουν φαινόμενα σχολικής βίας, εκφοβισμού και κάθε είδους διακρίσεων, όπου αυτά εκδηλώνονται και σε βάρος οποιουδήποτε μαθητή. Παράλληλα, παρήχθη επιμορφωτικό υλικό για θέματα σχολικής βίας και εκφοβισμού, για τους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Το ΥΠ.Π.Ε.Θ. στοχεύοντας στην αντιμετώπιση ζητημάτων σχολικής βίας, διακρίσεων και παραβατικών συμπεριφορών, προχώρησε στην υλοποίηση του προγράμματος «Κοινωνικό Σχολείο» σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Δημοσίας Τάξης και άλλους εμπλεκόμενους φορείς

(όπως ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ, Σ.Ε.Γ.Α.Σ., ΕΣΔΥ, Ο.Κ.Α.Ν.Α.). Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος πραγματοποιήθηκαν δράσεις που είχαν ως στόχο τη σωστή πληροφόρηση, την παροχή γνώσεων στους μαθητές και την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων που θα συμβάλουν στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων. Το Πρόγραμμα «Κοινωνικό Σχολείο», περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, τους θεματικούς άξονες: «Ρατσισμός και Ανθρώπινα Δικαιώματα» και «Σχολικός Εκφοβισμός».

Στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση από το 1990 (Ν. 1894/ΦΕΚ 110/τ. Α/27-8-90) έχει εισαχθεί ένας καινοτόμος θεσμός συμβουλευτικής υποστήριξης, «Οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων (ΣΣΝ)», οι οποίοι λειτουργούν στις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας και σκοπός τους είναι να προσφέρουν υποστηρικτική συμβουλευτική βραχείας διάρκειας σε γονείς, σε μαθητές, αλλά και σε εκπαιδευτικούς. Έργο των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων (ΣΣΝ) είναι η ενημέρωση σε θέματα Αγωγής Υγείας, η Ψυχοκοινωνική κάλυψη αναγκών σχολικών μονάδων του Νομού, η Διάγνωση και παραπομπή μαθητών, η Συμβουλευτική Γονέων, η παρέμβαση σε συνεδριάσεις συλλόγου διδασκόντων και η ευαισθητοποίηση της κοινότητας. Οι υπηρετούντες στους ΣΣΝ δρουν ως ενδιάμεσοι σύμβουλοι, στοχεύοντας στην κάλυψη των ψυχοκοινωνικών αναγκών των σχολικών μονάδων.

Επίσης, εκτός των ΣΣΝ, στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, λειτουργούν και 79 Κέντρα Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ), τα οποία παρέχουν στήριξη σε μαθητές, νέους έως 25 ετών, γονείς-κηδεμόνες και εκπαιδευτικούς. Ένας από τους τομείς δράσης των ΚΕΣΥΠ είναι η παροχή ατομικής και ομαδικής συμβουλευτικής, η οποία έχει σκοπό να υποβοηθήσει την αρμονική σχέση μεταξύ καθηγητών-μαθητών και να αμβλύνει τις εντάσεις καθώς και να προλαμβάνει αρνητικές μορφές συμπεριφοράς.

Όσον αφορά στη συνδρομή διεθνών οργανισμών, το ΥΠ.Π.Ε.Θ. συνεργάζεται στενά με διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) με στόχο την συστηματική ανταλλαγή επικαιροποιημένων επιστημονικών δεδομένων και καλών εκπαιδευτικών πρακτικών σε θέματα προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η διαβούλευση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας έχει ευρωπαϊκό χαρακτήρα και προάγει πολιτικές που αφορούν την καταπολέμηση διακρίσεων βάσει φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής καταγωγής, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πίστης, πολιτικών ή άλλων απόψεων, προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Επιπλέον, το ΥΠ.Π.Ε.Θ. συνεργάζεται με το Συμβούλιο της Ευρώπης, προκειμένου να υποστηρίξει τη διαδικτυακή εκστρατεία των Νέων του Συμβουλίου της Ευρώπης ενάντια στη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο (No Hate Speech Movement). Στόχος της εκστρατείας είναι να περιοριστούν τα κρούσματα ρητορικής μίσους, διαδικτυακού εκφοβισμού (cyber-bullying), ρατσισμού και διακρίσεων λόγω καταγωγής, θρησκευτικών πεποιθήσεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου κ.α. Το ΥΠ.Π.Ε.Θ. έχει αναλάβει να δημιουργήσει μια διαδικτυακή πλατφόρμα, προκειμένου να διαθέσει στην ελληνική γλώσσα όλο το απαραίτητο υλικό (όπως για παράδειγμα το εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης

«Σύνδεσμοι: ένα εγχειρίδιο για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο μέσα από την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα») για την ευαισθητοποίηση των νέων, των εκπαιδευτικών αλλά και όλης της κοινωνίας απέναντι σε θέματα σεβασμού ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποδοχής της διαφορετικότητας και καταπολέμησης του κυβερνομίσους. Παράλληλα, υποστηρίζει το έργο κρατικών φορέων, κοινωνικών οργανώσεων και ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στο χώρο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τέλος, αναγνωρίζοντας την ανάγκη πρόληψης και αντιμετώπισης φαινομένων κάθε είδους διάκρισης και καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το ΥΠ.Π.Ε.Θ. αναμένει από κοινωνικούς φορείς, οργανώσεις, κοινωνικές ομάδες ή μεμονωμένα πρόσωπα να καταθέσουν απόψεις/προτάσεις στο πλαίσιο της διεξαγωγής του Εθνικού και Κοινωνικού Διαλόγου για την Παιδεία, οι οποίες θα ληφθούν σοβαρά υπόψη.

**ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ**

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. ΙΕΠ
3. Τ.Κ.Ε.